

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 02
Rotel 020109

DOM
2021-01-15
Stockholm

Mål nr
T 9208-19

Sid 1 (11)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Uppsala tingsrätts dom 2019-01-25 i mål T 2945-18, se bilaga A

PARTER

Klagande

Carina Sjölin, 19731112-7505
Stenövägen 11
826 73 Sandarne

Ombud: Advokat David Wedberg
Advokatbolaget Wallin & Söderberg AB
Dragarbrunnsgatan 44, 5 tr
753 20 Uppsala

Motpart

Turbo Dome Sport Zone AB, 559026-0013
Takpannegatan 22
754 20 Uppsala

Ombud: Försäkringsjurist Peter Öhrn
Länsförsäkringar AB
106 50 Stockholm

SAKEN

Skadestånd

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Med ändring av punkten 1 i tingsrättens domslut fastställer hovrätten att Turbo Dome Sport Zone AB är skadeståndsskyldigt för den personskada som Carina Sjölin vållats i Turbos aktivitetscenter den 27 januari 2018.
2. Med ändring även av punkten 2 i tingsrättens domslut befrias Carina Sjölin från skyldigheten att ersätta Turbo Dome Sport Zone AB:s rättegångskostnad i tingsrätten och förpliktas i stället Turbo Dome Sport Zone AB att ersätta hennes

Dok.Id 1657249

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 00 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

rättegångskostnad där med 31 679 kr, varav 28 879 kr avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 25 januari 2019 till dess betalning sker.

3. Turbo Dome Sport Zone AB ska ersätta Carina Sjölin's rättegångskostnad i hovrätten med 13 800 kr avseende ombudsarvode jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för hovrättens dom till dess betalning sker.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Carina Sjölin har yrkat att hovrätten ska fastställa att Turbo Dome Sport Zone AB (i fortsättningen Turbo) är skadeståndsskyldigt för den personskada som hon vållats i Turbos aktivitetscenter den 27 januari 2018. Vidare har Carina Sjölin yrkat att hovrätten ska befria henne från skyldigheten att ersätta Turbos rättegångskostnad i tingsrätten och i stället förplikta Turbo att ersätta hennes rättegångskostnad där.

Turbo har motsatt sig att tingsrättens dom ändras.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i hovrätten.

Målet har avgjorts utan huvudförhandling.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Parterna har i hovrätten åberopat samma omständigheter och utvecklat sin talan på i huvudsak samma sätt som vid tingsrätten. Carina Sjölin har dock frånfallit påståendet om att Turbo uppsåtligen har vållat hennes personskada. Vidare har Turbo förklarat att det inte längre görs gällande att Carina Sjölin har medverkat till uppkomsten av skadan i sådan grad att skadeståndet ska jämkas.

Hovrätten har tagit del av de uppgifter som lämnats av Carina Sjölin, Theo Blanco, Dante Sjölin, Beatrice Kihlberg och Kenneth Alipat genom uppspelning av tingsrättens ljud- och bildfiler. Skriftlig bevisning och fotografier har åberopats.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Bakgrund

Parterna är överens om att Carina Sjölin har drabbats av personskada i form av en fraktur på vänster fotled i samband med att hon den 27 januari 2018 hoppat i en hoppgröp, en s.k. PillowPit, i Turbos aktivitetsanläggning i Uppsala.

Enligt Turbo är madrassen i hoppgruppen kvadratisk (6 x 6 meter) och ca 1,7 meter hög. Turbo har vidare beskrivit att madrassen består av en PVC-duk, ett skumgummiskikt och en luftkudde. När en person landar på madrassen pyser det ut lite luft och därefter pumpas det in ny luft genom två luftpumpar som är kopplade till madrassen då hoppgruppen är öppen. Carina Sjölin har inte invänt mot Turbos beskrivning av hur madrassen är uppbyggd.

Parterna är inte ense om från vilken höjd Carina Sjölin hoppade. Enligt Carina Sjölin hoppade hon från den övre avsatsen på tre meters höjd, medan Turbo har angett att höjden på hoppet var ca 1,8 meter.

Utgångspunkter för hovrättens bedömning

Carina Sjölin har till stöd för sitt påstående om att Turbo är skadeståndsskyldigt åberopat att Turbo av oaktsamhet vållat hennes skada genom att brista i tillsyn och underhåll av sin aktivitetsanläggning, vilket Turbo har bestritt. Carina Sjölin har bevisbördan för sitt påstående. Prövningen av Carina Sjölin's skadeståndskrav bör enligt hovrätten göras med utgångspunkt i att det genom hennes besök i anläggningen har uppkommit ett kontraktsliknande förhållande mellan parterna.

Carina Sjölin har vidare anfört att det är något oklart om Turbo har följt sina rutiner samt att det inte framgår om lufttrycket i madrassen har kontrollerats och varit tillräckligt för att undvika olyckor. Carina Sjölin har alltså inte hävdat att Turbo brustit i tillsyn och underhåll av anläggningen genom ett aktivt handlande. Innebörden av hennes påstående är att Turbo har underlåtit att vidta de åtgärder som borde ha gjorts för att hindra eller tillräckligt motverka ett förverkligande av faran för att hon skulle skadas då hon hoppade på madrassen. I en sådan situation krävs det att den skadelidande anger ett aktivt handlande som den påstodde skadegöraren borde ha utfört. När det föreligger ett underlåtenhetsansvar bör det finnas en plikt att vidta en möjlig åtgärd redan om den påtagligt motverkar faran för skada. Den som har en plikt att handla kan dock undgå ansvar om han eller hon visar att åtgärden inte skulle ha hjälpt. (Se NJA 2013 s. 145 punkterna 39, 40 och 42.)

Eftersom det funnits ett kontraktsliknande förhållande mellan parterna, har Turbo som utgångspunkt haft en allmän skyldighet att vidta skadeförebyggande åtgärder. I denna situation behöver Carina Sjölin inte bevisa att en viss åtgärd faktiskt skulle ha förhindrat skadan. Det hon har att visa är endast vad som var ett möjligt och lämpligt farereducerande handlande. Innebörden av att ett handlande är lämpligt är att det i regel får anses oaktsamt att inte agera så. Frågorna om kausalitet och oaktsamhet kommer därmed att överlappa varandra. (Se a. rättsfall punkten 43.)

Hur stor bevislättningen ska vara beträffande vad som var ett möjligt och lämpligt farereducerande handlande, samt hur stor den farereducerande effekten ska vara för att det ska finnas en plikt att utföra handlingen, beror främst på skyddssyftet med den åsidosatta normen, den handlingspliktiges närhet eller anknytning till faran och faresituationen som sådan. (Se a. rättsfall punkten 44.)

Faran för personskador motiverade högt ställda krav på skademotverkande åtgärder

Vid all fysisk aktivitet som innefattar sport och lek finns det en risk för att den som deltar kan drabbas av skada. Skaderisken varierar dock från person till person och vissa aktiviteter är mera riskfyllda än andra.

När det gäller Turbos aktivitetsanläggning är det utrett att den vid tidpunkten för tingsrättens prövning hade varit i drift i ca tre år. Enligt Theo Blanco hade anläggningen under den tiden besökts av cirka 375 000–400 000 personer, mestadels barn men även vuxna. Han har också berättat att det under den tiden inträffat ca 30 arm- eller benbrott i andra delar av anläggningen och att tio av de besökare som skadats har varit vuxna. När det gäller hoppgruppen har det dock enligt Theo Blanco endast förekommit att besökare stukat sig, och kanske en lite allvarligare stukning, förutom vid de tillfällen då Carina Sjölin och Beatrice Kihlberg skadat sig. Beträffande Beatrice Kihlberg, som bröt en nackkota, har Theo Blanco framhållit att hon skadades då hoppgruppen inte var öppen och att luftkudden därför inte var uppblåst. Enligt Theo Blanco är lufttrycket i madrassen centralt för skaderisken.

Av Theo Blancos uppgifter framgår att en förhållandevis stor andel av de personer som skadats i aktivitetsanläggningen har varit vuxna, vilket tyder på att risken för att skadas där generellt sett är betydligt högre för vuxna än för barn. Vidare leder den omständigheten att besökare stukat sig då de använt hoppgropen till slutsatsen att det finns en viss risk för att drabbas av förhållandevis allvarliga skador även i denna del av anläggningen. Vid sådant förhållande får det anses klarlagt att det föreligger ett stort behov av att personalen har god uppsikt över de personer som vistas i anläggningen och att besökarna får tydliga instruktioner om vad som gäller vid användning av bl.a. den nu aktuella hoppgropen.

Den som besöker Turbos aktivitetsanläggning kan emellertid inte räkna med att det är helt riskfritt att utnyttja anläggningen utan varje besökare har ett eget ansvar för att följa de instruktioner som ges om hur de olika attraktionerna ska användas. För Turbos del gäller dock att det måste beaktas att en besökare kan följa de instruktioner som ges mer eller mindre väl. Det bör alltså finnas ett säkerhetsmässigt toleransutrymme eftersom en besökare kan göra en felbedömning och av misstag inte i alla delar använda anläggningen på det sätt som föreskrivits. Dessutom måste det beaktas att anläggningen vänder sig till en bredare allmänhet som får förutsättas sakna närmare kunskap om skaderisken och hur de olika attraktioner som finns i anläggningen ska användas. Mot den bakgrunden har Turbo haft en skyldighet att vidta sådana åtgärder som varit möjliga och lämpliga för att påtagligt motverka risken för att den som besöker anläggningen skadas.

Sammantaget har det med hänsyn till omständigheterna varit motiverat att ställa höga krav på Turbo att vidta skademotverkande åtgärder.

Frågan om Turbo har underlåtit att vidta de åtgärder som borde ha genomförts

Det saknas stöd för Carina Sjölin's påstående om att Turbo brustit i underhåll av anläggningen. Frågan är därmed om Turbo brustit vid sin tillsyn.

Av utredningen framgår att det alltid finns en anställd som övervakar hoppgropen och att varje hopp föregås av att den anställde ger besökaren klartecken att hoppa.

Det har framkommit att Kenneth Alipat fullgjorde dessa uppgifter vid det tillfälle då Carina Sjölin hoppade. Det finns därför inte några invändningar mot Turbos uppsikt över hoppgruppen.

Vidare är det utrett att det väl synligt från trampolinen fanns en skylt med instruktionen "landa alltid på rygg eller rumpa". I instruktionen angavs dock inte uttryckligen att man med hänsyn till risken för skador skulle undvika att landa stående eller med fötterna först, även om detta framgår indirekt. Informationen om hur ett hopp ska gå till kunde alltså ha varit tydligare.

Som angetts består madrassen av bl.a. en luftkudde vilken är kopplad till två luftpumpar som blåser in ny luft i madrassen då hoppgruppen är öppen. Av utredningen framgår att en förutsättning för att en besökare ska kunna hoppa utan risk för att skadas är att luftkudden är tillräckligt fylld med luft och därmed har ett motstånd som gör att den person som hoppar inte når botten av madrassen eller golvet.

Carina Sjölin har berättat att hon vid hoppet försökte landa på det sätt som angavs i instruktionen men att hon av misstag gled fram något i luften och kände att det blev stumt och "tog stopp". Hon vet inte säkert hur hon landade men kände att fötterna kom rakt ner och att hon hamnade nästan stående. Carina Sjölin antagande att hon landade med fötterna först stöds av de uppgifter som lämnats av Kenneth Alipat. Det är därmed utrett att Carina Sjölin, som Turbo invänt, inte följde instruktionen om hur man ska hoppa och att hon inte landade som instruktionen anger att man ska göra.

Enligt Carina Sjölin är det sannolikt att hon skadades därför att lufttrycket i madrassen var för lågt och att hon som en följd av det landade mot golvet, eller i allt fall mot ett hårt underlag i botten av madrassen. Av det läkarintyg och de journalanteckningar som Carina Sjölin har åberopat framgår att hon vid hoppet ådrog sig en fotledsfraktur i vänster fot med en 90-gradig felställning av fotleden. Det finns inte skäl att ifrågasätta det som angetts i läkarintyget om att en sådan typ av skada är synnerligen ovanlig utan hårt motstånd. Som Carina Sjölin hävdade skulle ett hårt motstånd ha kunnat bero på att hon vid sitt hopp landade på benen eller fötterna i förening med att lufttrycket i madrassen var otillräckligt.

Frågan är alltså om Turbo, som Carina Sjölin påstått, brustit i tillsyn av sin anläggning genom att bl.a. underlåta att kontrollera att madrassen hade tillräckligt lufttryck vid det tillfälle då hon använde hoppgroppen. Utgångspunkten är därvid att Turbo har haft både möjlighet och – med hänsyn till skaderisken – en skyldighet att utföra farereducerande åtgärder. Dessutom är Turbo den av parterna som haft de bästa förutsättningarna att säkra bevisning när det gäller madrassens funktionsduglighet. Det leder till att Carina Sjölin, som alltså har en viss bevislättnad, endast har att visa vad som var ett möjligt och lämpligt farereducerande handlande. I Carina Sjölin påstående om att Turbo har brustit i tillsyn av anläggningen och att lufttrycket i madrassen var för lågt ligger att hon menar att Turbo borde ha kontrollerat bl.a. lufttrycket innan hoppgroppen öppnades den aktuella dagen.

Turbo har uppgett att madrassen alltid är fylld med luft när hoppgroppen är öppen och att det därför inte stämmer att Carina Sjölin vid hoppet sjönk så djupt ner att hon stötte mot botten eller golvet under madrassen. Enligt Turbo kontrolleras madrassens funktion regelbundet och så gjordes även den dag då Carina Sjölin besökte anläggningen. Till stöd för sitt påstående i denna del har Turbo åberopat protokoll från den besiktning som gjordes den aktuella dagen. Turbo har också åberopat en beskrivning av vad som innefattas i kontrollen av madrassen samt förhör med Theo Blanco och Kenneth Alipat.

Parterna är överens om att hoppgroppen var avstängd på förmiddagen innan Carina Sjölin använde den och att det då inte fanns något lufttryck i madrassen. När det gäller de av Turbo ingivna protokollen har Carina Sjölin anmärkt att checklistorna för kontroll av utrustningen inte indikerar att hoppgroppen undersöktes innan den togs i bruk den dagen. Enligt Carina Sjölin framgår det inte heller av checklistorna att man har en rutin för kontroll av lufttrycket i madrassen.

I beskrivningen av vad som innefattas i kontrollen av madrassen, benämnd PillowPit, anges bl.a. att den som utför kontrollen ska försäkra sig om att madrassen är uppblåst under öppningstider samt att den ska övervakas konstant av personal. Vidare beskrivs vilka åtgärder som ska vidtas för att bibehålla den goda kvalitén i madrassen. Dessa åtgärder innefattar att dagligen kontrollera det generella tillståndet av madrassen och

dess omgivning, att utföra en visuell kontroll av överdraget för att säkerställa att det inte har skador och att kontrollera överdraget mot stålkonstruktionen.

I checklistan för de dagliga kontrollerna markeras med kryss att åtgärder motsvarande de tre som anges i den ovan angivna beskrivningen har utförts varje morgon innan anläggningen öppnas. När det gäller den nu aktuella dagen, den 27 januari 2018, har markerats med kryss att samtliga tre kontrollåtgärder har utförts. Checklistan är signerad av KK och ytterligare en person, vars signatur är oläslig. Theo Blanco har förklarat att den oläsliga signaturen är hans och att KK står för Kristoff, som var anställd i bolaget. Dessutom har checklistan undertecknats av ytterligare en person. Av de som signerat checklistan är det endast Theo Blanco som har hörts i målet.

Enligt Theo Blanco uppfyller kontrollåtgärderna de krav som ställts från Konsumentverkets sida. Han har också uppgett att lufttrycket kontrolleras varje dag innan hoppgruppen öppnas trots att detta inte framgår av vare sig beskrivningen eller checklistan. Den kontrollen görs enligt Theo Blanco inte genom att lufttrycket mäts utan genom att den ansvarige gör ett provhopp samt går runt madrassen och trycker med handen på den och känner att det finns tillräckligt lufttryck i den.

Som angetts bevakades hoppgruppen av Kenneth Alipat den dag då Carina Sjölin besökte anläggningen. Han har berättat att han brukar göra några provhopp innan hoppgruppen öppnas och att den inte hade varit avstängd tidigare den dagen. Hans uppgift om att hoppgruppen inte hade varit avstängd stämmer inte med de uppgifter som lämnats av Theo Blanco, Carina Sjölin och Dante Sjölin. Kenneth Alipat har vidare berättat att Kristoff, som signerat checklistan, gör övriga kontroller samt att han inte minns när hoppgruppen kontrollerades den dag då Carina Sjölin skadades.

Av det nu anförda framgår att Turbo inte tillämpar en rutin som innebär att det varje dag innan hoppgruppen öppnas görs en kontroll av att lufttrycket i madrassen är tillräckligt och att denna kontroll dokumenteras. Vidare saknas en rutin som innebär att den kontroll som görs genom provhopp och okulär besiktning av madrassen dokumenteras. Enligt hovrätten får sådana åtgärder anses rimliga och befogade med hänsyn till skaderisken. Som en följd av det har Turbos kontrollrutiner varit bristfälliga.

Även med beaktande av den generella beskrivning som Theo Blanco lämnat i fråga om hur kontrollen går till får det vidare, mot bakgrund av de uppgifter som lämnats av Kenneth Alipat, anses oklart om den kontroll som gjordes av hoppgruppen den dag då Carina Sjölin skadades ägde rum innan eller efter det att anläggningen ostridigt var avstängd. Det förhållandet att Theo Blanco har förklarat att madrassen kontrollerades efter avstängningen och att han just den dagen signerade checklistan leder inte till någon annan bedömning.

Av Theo Blancos uppgifter framgår att ett otillräckligt lufttryck i madrassen är helt avgörande för risken att skadas vid användning av hoppgruppen. Det saknas därför stöd för att anse att risken för att Carina Sjölin skulle komma att skadas i någon avgörande mån påverkades av den omständigheten att hon misslyckades med att följa instruktionen och landade på sina fötter. I stället får det antas att de angivna kontrollåtgärderna i fråga om lufttrycket på ett påtagligt sätt hade motverkat faran för att Carina Sjölin skulle skadas på det sätt hon gjorde då hon hoppade i hoppgruppen.

Som angetts har Carina Sjölin i denna situation en viss bevislättnad. Enligt hovrätten har hon i tillräcklig grad visat att Turbo brustit i sin tillsyn och att en tillämpning av de redovisade rutinerna hade inneburit ett lämpligt och möjligt farereducerade handlande från bolagets sida. Genom att inte tillämpa dessa rutiner har Turbo agerat oaktsamt. Det innebär att de krav på oaktsamhet och kausalitet som gäller för det av Carina Sjölin hävdade skadeståndsansvaret är uppfyllda. Den skada som Carina Sjölin drabbats av är inte en osannolik följd av Turbos bristande tillsyn och rutiner. Skadan är därför adekvat.

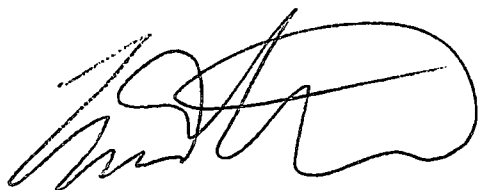
Mot bakgrund av det anförda är Turbo skadeståndsskyldigt gentemot Carina Sjölin för den personskada som hon vållats i Turbos anläggning den 27 januari 2018. Carina Sjölin fastställelseyrkande ska således bifallas. Tingsrättens dom i huvudsaken ska därför ändras i enlighet med detta.

Rättegångskostnader

Vid denna utgång i huvudsaken ska Carina Sjölin befrias från skyldigheten att ersätta Turbos rättegångskostnad i tingsrätten och Turbo i stället förpliktas att ersätta hennes rättegångskostnad där och i hovrätten. Turbo har inte haft någon erinran mot Carina Sjölin's ersättningsyrkanden i dessa delar.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2021-02-12

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Christina Jacobsson, referent, Ulrika Ihrfelt och Göran Söderström.

Rättelse/komplettering

Dom, 2019-01-25

Rättelse, 2019-03-20

Beslut av: rådmannen Riikka Liljenfeldt

Av förbiseende har den sista meningen i stycke 2 på sidan 10 i domen inte blivit fullständigt återgiven i domen. Domen rättas därför så att meningen blir komplett.

Den aktuella meningen ska rätteligen ha följande lydelse:

Av dessa förhörsuppgifter drar tingsrätten slutsatsen att Carina Sjölin vid landningen har haft tyngdpunkten längre fram än vad en landning enligt skyltad anvisning skulle ha inneburit och att detta förhållande har medfört att belastningen på hennes fot vid landningen har blivit så kraftig att hon ådragit sig den aktuella skadan.

PARTER

Kärande

Carina Sjölin, 19731112-7505
Stenövägen 11
826 73 Sandarne

Ombud: Advokat David Wedberg
Advokatbolaget Wallin & Söderberg AB
Dragarbrunnsgatan 44, 5 tr
753 20 Uppsala

Svarande

Turbo Dome Sport Zone AB, 559026-0013
Takpannegatan 22
754 20 Uppsala

Ställföreträdare: Theo Blanco
c/o Turbo Dome Sport Zone AB
Takpannegatan 22
754 20 Uppsala

Ombud: Försäkringsjurist Peter Öhrn
Länsförsäkringar AB (publ)
106 50 Stockholm

DOMSLUT

1. Carina Sjölin's talan ogillas.
2. Carina Sjölin ska ersätta Turbo Dome Sport Zone AB för bolagets rättegångskostnader med 45 322 kr. Av beloppet avser 45 000 kr ombudsarvode och 322 kr ersättning för kostnader för vittne. I det sistnämnda delbeloppet ingår mervärdesskatt. På ersättningen för rättegångskostnader ska ränta enligt 6 § räntelagen utgå från dagen för denna dom till dess full betalning sker.

BAKGRUND

Carina Sjölin besökte den 27 januari 2018 aktivitetscentret Turbo Dome Sport Zone AB (Turbo) tillsammans med sina tre söner. I samband med att hon hoppade i aktivitetscentrets hoppgröp skadade hon sin vänstra fotled allvarligt.

Twisten gäller huruvida Turbo är skadeståndsskyldigt för den uppkomna skadan.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Carina Sjölin

Carina Sjölin yrkar att tingsrätten fastställer att Turbo är skadeståndsskyldigt för den personskada som vållats henne i Turbos aktivitetscenter den 27 januari 2018.

Carina Sjölin yrkar ersättning för sina rättegångskostnader med belopp som senare kommer att anges.

Turbo Dome Sport Zone AB

Turbo bestrider Carina Sjölin's yrkande.

Turbo yrkar ersättning för sina rättegångskostnader med belopp som senare kommer att anges.

GRUNDER

Carina Sjölin

Carina Sjölin besökte den 27 januari 2018 aktivitetscentret Turbo tillsammans med sina söner. I samband med att Carina Sjölin hoppade i aktivitetscentrets hoppgrop vållades hon personskada i form av tre frakturer på vänster fotled.

Turbo har uppsåtligen eller av vårdslöshet vållat Carina Sjölin personskadan och är därför skyldigt att ersätta den. Vållandet har bestått i att Turbo har brustit i tillsyn och underhåll av sin anläggning. Personskadan har uppkommit i en del av anläggningen vari allvarliga skador kan uppkomma och för vilken Turbo följaktligen haft ett särskilt stort ansvar för tillsyn och underhåll. Personskadan hade inte kunnat uppkomma om inte Turbo brustit i sitt ansvar, varför Turbo är skadeståndsskyldigt för personskadan oavsett om Carina Sjölin kan anses medvållande till den.

Turbo förnekar skadeståndsskyldighet. Ovisshet råder således kring rättsförhållandet. Ovissheten länder Carina Sjölin till förfång eftersom hon så länge ovisshet råder inte kan utkräva skadestånd från Turbo.

Turbo Dome Sport Zone AB

Första hand

Turbo har inte gjort sig skyldigt till skadestandsgrundande oaktsamhet.

Andra hand

Carina Sjölin har genom egen oaktsamhet medverkat till uppkomsten av skadan i sådan grad att skadeståndet ska jämkas med 50 procent av skadans storlek eller med det högre belopp som tingsrätten bedömer skäligt.

OMSTÄNDIGHETER

Carina Sjölin

På Turbos aktivitetscenter finns bl.a. klätterställningar, klätterväggar, trampoliner och en hoppgrop. Hoppgropen är konstruerad så att besökare hoppar från ca 3 meters höjd och landar på en matta som är uppblåst med luft för att ge tillräckligt motstånd.

Hoppgropen var i början av Carina Sjölin's besök stängd, men togs sedermera åter i bruk. Carina Sjölin och hennes söner bestämde sig för att hoppa i hoppgropen. Först hoppade en av sönerna, utan någon anmärkning. Carina Sjölin frågade personalen som stod vid hoppgropen om vuxna fick hoppa i den och fick ett jakande svar. Hon såg på en instruktionsskylt att hon skulle försöka landa på rygg eller rumpa, inte på fötterna. Hon kom dock att falla framåt i sitt hopp och landade med fötterna först. Hon sjönk djupt ner i mattan, ca en meter, och kände direkt att något var fel med ena foten.

Ambulans tillkallades och Carina Sjölin fick hjälpas upp ur hoppgropen. På akutmottagningen konstaterades att Carina Sjölin drabbats av tre fotledsfrakturer och att hennes fotled felställts ca 90 grader. Carina Sjölin var efter skadan smärtpåverkad.

Carina Sjölin fick senare höra av sina söner att Turbos personal sagt till dem att hoppgropen inte borde ha varit i bruk. Företrädare för Turbo har meddelat Carina Sjölin att hoppgropen fungerade som den skulle när hon hoppade i den och att hon omöjligen har kunnat slå igenom mattan och landa på hårt underlag.

Carina Sjölin's läkare har intygat att det är synnerligen ovanligt att den typ av skada som Carina Sjölin drabbats av uppkommer utan hårt motstånd. Även om läkarintyget ger uttryck för en viss, helt naturlig, osäkerhet står följande klart:

1. Carina Sjölin har landat med fötterna före i hoppgropens matta och erhållit en allvarlig skada på sin fotled.
2. För att en så allvarlig skada som den som drabbat Carina Sjölin, där fotleden felställts 90 grader, ska kunna uppkomma krävs rimligen en landning på hårt underlag.

Läkaren har också berättat för Carina Sjölin att de ofta ser skador som uppkommit på Turbo och att hennes skada inte borde ha uppkommit om hoppgropen hade fungerat som den skulle.

Turbo hävdar å ena sidan att det inte förekommit brister i tillsyn eller underhåll av aktivitetscentret. Å andra sidan har Carina Sjölin drabbats av en skada som, utifrån Turbos beskrivning av att hoppgropen fungerade som den skulle när Carina Sjölin hoppade i den, omöjligen ska ha kunnat uppkomma. Skadan har sannolikt uppkommit för att trycket i hoppgropens matta varit för lågt och att Carina Sjölin därför fallit igenom mattan och landat mot golvet, eller i vart fall mot ett hårt underlag i botten av mattan. Att trycket i mattan varit för lågt är sannolikt också skälet till att hoppgropen varit avstängd tidigare den aktuella dagen.

Carina Sjölin har vidare fått kännedom om andra händelser liknande hennes, där lufttrycket i hoppgropens matta varit för lågt och besökare har orsakats allvarliga kroppsskador.

Carina Sjölin har endast hoppat i hoppgropen vid ett tillfälle. Det framstår som verklighetsfrämmande att Carina Sjölin, som var på aktivitetscentret med sina söner, medvetet skulle gå emot personalens rekommendationer och tillsägelser. Carina Sjölin är mycket försiktig i sammanhang som det aktuella och skulle inte ha hoppat i hoppgropen om hon ens misstänkt att hon skulle kunna skada sig eller att det inte var tillräckligt lufttryck i mattan. Personalen märkte inte att Carina Sjölin gjorde sig illa, utan en av hennes söner fick gå och be dem om hjälp.

Det finns risk för att Carina Sjölin kommer att lida bestående men av skadan. Hennes inkomstförlust och utlägg uppgår enligt hennes egna beräkningar till ungefär 50 000 kr hittills. Hon har av läkare fått besked om att hon på grund av skadan kommer att drabbas av en mer eller mindre permanent artros och att hennes fotled kommer att vara känslig. Hon har fortfarande besvär av skadan och har inte kunnat vara fysiskt aktiv. Hon har ett fysiskt arbete, vilket långsiktigt kommer att påverkas.

Turbo Dome Sport Zone AB

Det stämmer att Carina Sjölin besökte aktivitetscentret den 27 januari 2018 samt att hon ådrog sig tre frakturer på en fotled i samband med att hon hoppade i hoppgruppen. Det stämmer däremot inte att Carina Sjölin hoppade ner i hoppgruppen från 3 meters höjd. Det är från avsatsen ca 1,8 meter ner till hoppgruppen.

Det stämmer inte heller att Carina Sjölin sjönk så djupt ner i mattan att hon stötte emot eller bottnade i golvet under mattan. Mattan är 1,7 meter hög från golvet räknat och består av en PWC-duk, ett skumgummiskikt och en luftkudde. PWC-duken är alltid så hårt spänd och luftkudden så luftfylld att det inte går att slå igenom mattan och nå ner till golvet när man hoppar i hoppgruppen. När en besökare hoppar på mattan utsätts den för en påfrestning som gör att lite luft pyser ur den. Luftpumpar som är kopplade till mattan pumpar ständigt in ny luft i den. Pumparna är igång under hela den tid som aktivitetscentret har öppet. Mattan är alltså alltid luftfylld.

Turbo säkerställer genom dagliga besiktningar att mattan är tillräckligt luftfylld och på andra vis säker att hoppa på. Så skedde även dagarna före och under aktuell dag, vilket framgår av åberopad skriftlig bevisning.

Hoppgruppen var stängd i ca 30 minuter samma dag som Carina Sjölin skadade sig. Det berodde på att en ingenjör som varit med och konstruerat Turbos olika attraktioner besökte Turbo den dagen med anledning av att Turbo ska bygga ut aktivitetscentret med fler attraktioner. Ingenjören passade på att titta på de befintliga attraktionerna för

att förvissa sig om att de fungerade som de skulle. Hoppgruppen var avstängd under tiden som ingenjören tittade på den.

Att hoppa i hoppgruppen innebär inte någon risk för att sjunka igenom mattan eller för att stöta emot det hårda golvet under mattan, men man kan landa snett med en fot. Av den anledningen ska man inte landa på fötterna när man hoppar i hoppgruppen, utan på rumpan eller ryggen. Turbos besökare får instruktioner om hur de ska hoppa. Det finns vid både entrén och hoppgruppen skyltar som anger hur man ska hoppa. Av skyltarna framgår att man ska landa på rumpan eller ryggen. Dessutom finns personal vid hoppgruppen som observerar på besökarna och påtalar om någon gör fel.

Det var alltså inget fel på hoppgruppen när Carina Sjölin hoppade i den. Turbo förebygger den lilla risk för skada som finns när hopp utförs på fel sätt genom dels skyltar som förklarar hur man ska hoppa, dels muntlig information från Turbos personal till besökare som hoppar på fel sätt.

Med hänsyn till det anförda har någon skadeståndsgrundande oaktsamhet inte förekommit.

För det fall tingsrätten finner att Turbo gjort sig skyldigt till skadeståndsgrundande oaktsamhet gör Turbo gällande att Carina Sjölin genom grov oaktsamhet har medverkat till sin skada i sådan grad att skadeståndet ska jämkas.

Carina Sjölin har sett skyltarna som anger att man inte ska landa på fötterna i hoppgruppen. Innan olyckan skedde fick Carina Sjölin dessutom påtalat för sig av Turbos personal att hon skulle landa på rumpan och ryggen och inte fötterna vid hoppet. Carina Sjölin hoppade trots det på ett sådant sätt att hon landade på fötterna. Hon har genom att medvetet bryta mot både skriftliga och muntliga instruktioner angående hur ett hopp ska gå till varit grovt oaktsam.

För det fall Turbo finnes skadeståndsskyldigt ska skadeståndet därför jämkas med 50 procent av skadans storlek eller med det högre belopp som tingsrätten bedömer skäligt.

UTREDNINGEN

Partsförhör under sanningsförsäkran har hållits med Carina Sjölin och Turbos ställföreträdare Theo Blanco. På Carina Sjölin's begäran har vittnesförhör hållits med hennes son Dante Sjölin och med Beatrice Kihlberg som vid ett annat tillfälle besökt Turbo och ådragit sig en skada. På Turbos begäran har vittnesförhör hållits med Kenneth Alipat, anställd på Turbo.

Parterna har också åberopat skriftlig bevisning enligt följande:

- Journalblad (Carina Sjölin),
- Intyg från specialistläkare (Carina Sjölin),
- Bilder på hoppgruppen och därtill hörande hoppavsats (Turbo),
- Besiktningsprotokoll avseende anläggningen och hoppgruppen (Turbo) och
- Bilder på skyltar som finns uppsatta vid hoppgruppen (Turbo).

DOMSKÄL

Enligt 2 kap. 1 § skadeståndslagen ska den som uppsåtligen eller av oaktsamhet vållar en personskada ersätta skadan.

Det är ostridigt i målet att Carina Sjölin drabbats av en personskada i form av flera frakturer på fotleden i samband med att hon hoppat i hoppgruppen på Turbos aktivitetsanläggning den aktuella dagen. Den fråga som tingsrätten har att ta ställning till är om Turbo uppsåtligen eller av vårdslöshet har vållat henne skadan genom att på något vis brista i sin kontroll av utrustningen eller säkerhetsåtgärder kring hoppgruppen på sådant sätt att skadeståndsskyldighet uppkommit. Det är som utgångspunkt Carina Sjölin som har bevisbördan för att uppsåt eller vårdslöshet föreligger i förhållande till den uppkomna skadan.

Till en början kan det konstateras att sport och annan fysisk aktivitet av olika slag, såsom hopp på studsatta eller i hoppgröp av det slag det är fråga om i detta mål alltid medför viss ökad risk för skador för den som utövar aktiviteten. Detta får anses vara allmänt känt och något som den som väljer att utöva sådan aktivitet måste ta i beräkning. Bedriver någon en anläggning för sådan aktivitet vid vilken det finns en förhöjd risk för skador har dock även denne ett ansvar för att se till att nödvändiga säkerhetsrutiner och föreskrifter finns kring verksamheten så att risken för att skador ska uppstå minimeras.

Det har enligt tingsrättens bedömning inte framkommit något som tyder på att Carina Sjölin skada skulle vara en följd av något uppsåtligt agerande från Turbos sida. Frågan är då om vållande som grundar skadeståndsskyldighet har förekommit.

Av såväl ingivna handlingar som av förhöret med Turbos ställföreträdare Theo Blanco har det framgått att det har funnits rutiner för kontroll av den utrustning och de anordningar som finns i Turbos anläggning och att regelmässiga kontroller har utförts, så även den dag då Carina Sjölin besökte anläggningen. Vidare står det också klart att det funnits tydliga anvisningar om hur den som hoppade i hoppgroppen skulle genomföra sitt hopp, bland anvisning om att landa på rygg eller rumpa, och att det funnits personal på plats som övervakat hoppgroppen. Det finns alltså inte något som tyder på att de rutiner som Turbo haft för användningen och säkerheten kring hoppgroppen har varit bristfälliga.

Inte heller har det framkommit något som tyder på att någon ytterligare person skulle ha ådragit sig någon liknande skada (eller annan skada) vid användning av hoppgroppen den aktuella dagen eller något som visar att det skulle ha varit något fel på anordningen den aktuella dagen. Att vittnet Beatrice Kihlberg ådragit sig en skada vid ett annat tillfälle gjort illa sig vid hopp i Turbos anläggning har inte någon betydelse för tingsrättens bedömning i detta mål eftersom den skadan inte uppstått då anläggningen var öppen för besökare. Det faktum att hoppgroppen tidigare under dagen varit avstängd

är inte heller något som kan tas till intäkt för en slutsats om att det var något fel på groppen eftersom Theo Blanco har förklarat att avstängningen berodde på att en ingenjör som skulle titta på anläggningen inför en ombyggnad var på besök.

Carina Sjölin har själv sagt att hon inte ville landa på ryggen men försökte landa på rumpan, men kom att landa så hon nästan hamnade stående. Carina Sjölin's son Dante har vittnat om att han såg att hon landade "med rumpan och benen samtidigt" och sedan studsade framåt och slog i benet. Kenneth Alipat, som var anställd på Turbo och jobbade vid hoppgroppen den aktuella dagen har beskrivit att Carina Sjölin enligt hans uppfattning landade rakt på foten. Av dessa förhörsuppgifter drar tingsrätten slutsatsen att Carina Sjölin vid landningen har haft tyngdpunkten längre fram än vad en landning enligt skyltad anvisning skulle ha inneburit och att detta förhållande

Sammanfattningsvis bedömer tingsrätten att inte heller något sådant oaktsamt vållande som medför skadeståndsskyldighet kan tillskrivas Turbo för den skada som Carina Sjölin har drabbats av. Carina Sjölin's talan ska därför ogillas.

Vid den utgången ska Carina Sjölin ersätta Turbo för bolagets rättegångskostnader. Carina Sjölin har i fråga om ombudsarvode vitsordat angiven timkostnad men ifrågasatt den tidsåtgång som Turbo yrkar ersättning för. Tingsrätten bedömer med beaktande av målets art och omfattning att skälig ersättning för ombudsarvode som Turbo ska tillerkännas ersättning för uppgår till 45 000 kr. Om begärd ersättning i övrigt råder ingen tvist.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (TR-02)

Domen får överklagas till Svea hovrätt senast den 15 februari 2019.

Riikka Liljenfeldt

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, tingsrätt

TR-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstadomstolen.se